

Elismerés a génszondák kutatásáért

Rudolf Amann müncheni, Erik Böttger hannoveri, Ulf Göbel berlini, Bo Barker Jorgensen aarhusi, Niels Peter Revsbech aarhusi és Jiri Wanner prágai kutatók a müncheni Karl-Heinz Schleifer irányításával évek óta foglalkoznak az úgynevezett génszondákkal.

A már ismert baktériumok DNS-éből nyert génszondák segítenek abban, hogy a kutatók eddig nem azonosított baktériumokat is

A baktériumok azonosítását szolgáló génszondák kutatásáért egy orvosokból és mikrobiológusokból álló nemzetközi tudóscsoport kapta az idei Körber-díjat. A másfél millió márka pénzjutalommal járó tudományos elismerés idei díjazottjainak nevét csütörtökön tették közzé Hamburgban.

megismerjenek. A tudomány jelenleg mintegy 4500 különböző baktériumot ismer, de becslések szerint valójában mintegy négy és fél millió fajta létezik. Ezek azonosítása hatalmas áttörést je-

lentene, mert a baktériumok csak abban az esetben használhatók az ember számára, ha sikerült már őket megismerni – magyarázzák a kutatók.

A génszondák nagyon

nagy segítséget nyújthatnak az orvosi gyógyító munkában, s életeket lehet megmenteni, ha gyorsan sikerül felismerni a betegséget okozó baktériumot. A tuberkulózis baktériumának beazonosítása jelenleg például nyolc hét, és a génszondák révén ez az időtartam drasztikusan csökkenthető.

A génszondák nagy szerepet kaphatnak a környezetvédelemben is. A szennyvízben található és a tisztításban résztvevő baktériumok nagy jelenleg még csak mintegy ötödét ismerik a kutatók.

Pach Ferenc

Rushdie visszatért

Az egyik korabeli neves brit publicista, akinek a II. világháború idején nem jutott hely a harctéri hírekkel zsúfolott lapokban, a győzelem utáni első tárcáját így kezdte: „...tehát ott tartottam, mielőtt félbeszakítottak...” E példa felidézésével jelentette be saját visszatérését a nyilvánosság elé Salman Rushdie, aki éjszakába nyúló, hatalmas sikerű rendezvényen vett részt London szívében – „halálra ítélese után” hat és fél évvel.

Új film

Egy dupla Batmant kérek!

Kétarc és Rébusz

Nincs annál szívszorítóbb érzés, mint amikor rendes, tanult és talán még szakmailag is képzett emberek, ahelyett, hogy a kisujjukból kiszippantott frappáns ötletekkel megtöltenének egy sorozat harmadik részét, az első és második rész elemeit össze- és szétvariálva korbácsütésként pattintják a nézők szemébe, akik ettől aztán nem látnak többet.

Gotham City már megint retteg, Kétarc (bal profil savmarta maszkmunka) emberfeletti embergyűlölete setét víziókat szül a helybéli lakosok fejében. De ami a lényeg, mindenképp a Batmanus vért akarja látni, „megáradt folyóként hömpölygő patakokban”. Viszont már a jegyvásárláskor tudjuk, Batman keményebb pali annál, hogy a Gonosszal folytatott ősi harcban akár egy pillanatra is elveszítsse a fejét, legalábbis nyaktól fölfelé. Ámde. Kétarc fikás bajtársra talál Rébuszban, a mesterien örült tudósban, aki az emberek fejébe való sima ki-bejárást biztosítja, s aki egyébiránt az egyetlen értékelhető színészi alakítást nyújtja, mint volt Ace Ventura. Kettő az egy ellen viszont még Batmannak is sok – matematikailag. Némi férfiasnak tűnő, ám közhelyesen emelyítő cívódás után ő is megtalálja társát egy lég-tornászban (repül az is, mint a sicc), akinek családjával Kétarc végzett. Jöhet a dupla Batman, sok tüsszel és kevéske jéggel.

Természetesen találunk Batman lelkeiben megmártózó pszichológusnőt is, aki olyannyira rámenős, hogy a végén Batman, tőle szokatlan életvidámsággal, becsajozik. Igen, van egy kép, amin Batman mosolyog, és

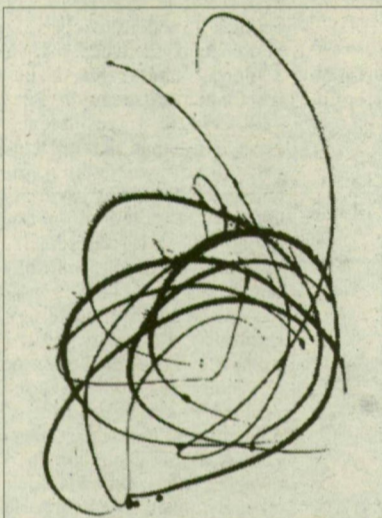
van egy jelenet, amikor megcsókolják. Hűha! Gondolhatnánk. Mert nem régen a televízióban bemutatott Batman mindörökké werkfilmjét, és abban ezeket szinte filmtörténeti pillanatoknak könyvelték el. Batmanpuszi a hasadra. Meg bejött a „Batman élt, él és élni fog” kezdetű csatakiáltás is. De ezt mintha már más szereplővel ismernénk is errefelé. Persze Batmannak könnyebb dolga van, hiszen soha nem is létezett, így könnyű örököké élni. (Szinte már látom az amcsi kisdíjakot, amint Batmanhez könyörög magában, hogy Európa történelméből legalább egy kegyelemtestet kapjon.) Még néhány újdonság az örökkévalóság-hoz: láthatunk Batman testhez simuló, fekete bőrrel borított popóját, új kocsiját (valami akción cserélhetette be a régit), valamint egy Batman-bumerángot, ami ide-odarángott.

Maga a film az előző kettőhöz képest akciósabbá, látványosabbá vált, ahogy azt az amerikai korszellem, a kassza ördöge megkövetelte tőle. Csak éppen minden párbeszéd vagy háromszor megismétlődött, hátha jól a fejünkbe vessük és mi is jól elhülyülünk.

Szó ami szó, filmipar, tömeggyártás, trikók, matrikák, Batmanes bugyik, vagy amit akartok. Hogy mennyire fordított világ ez? Pont annyira, mint egy denéver: az se tud a maga lábán megállni, csak lóg lefelé, mint a futók.

Podmaniczky Szilárd

Hogy tudjam, amit látok

Pataki Ferenc: Hajolj lejjebb, 1995

vertacél rúdjaiból / tollat faragok. / A tintasötét éjszaka levébe / mártom a hegyét. / Havas mezőkre, vak ködök falára / sorsokat írok. / A kemény, konok ákombákomok / állnak feketén. / Az angyalok hosszú széltrombitákon /

dalt dideregnek / s a pólusoktól az egyenlítőig / zokog az Ember.

A kiállításra invitáló lapocskán szereplő tusrájz címe: Hajolj lejjebb. Nem mélyebbre, lejjebb. Így inkább a mélység és a magasság közötti alázatos arány felé fordít, pontosan abba a nézőpontba, ahol Pataki Ferenc képei megszületnek.

Egy másik kép címe így szól: A legrejtettebb igazságot kell megtalálni. Számomra ez ugyanazt jelenti, más formát, de mégis ugyanazt az érzékeny egyensúlyt, a kiáradó szemlélődésnek azt a pontját, amit ha nehezen is, de igazságnak tudunk nevezni. Ilyen igazság Hamlet kérdése is: Lenni vagy

nem lenni...? Nem az az igazság, hogy akkor most igen vagy nem, tehát nem a választás eldöntésében, hanem magában a választás lehetőségében, a kérdésben ölt testet, és így válik képpé itt a lét és a nemlét, egyetlen időben, ahogyan egy másik kép is ezt öleli körül: Egyszerre minden.

Hosszú éveken át bajban voltam azzal a szóval, hogy sors. Ha meghallottam, többnyire magamra öntöttem a kávé, mintha aznap ez lenne a sorsom. És itt megint csak egy kép címét kell beidézni: Téves idézet. Nem tudtam megidézni azt a vérmérsékletet, amelyben a sors nem végzetet, és nem valami kegyelmi állapotot jelent, hanem épp az ellenkezőjét: a szabadságot, nem a mértékeltelen, hanem a mérhető szabadságot. Hiszen egyszerűen, ha valakinek a sorsa belátható, máris felszabadítja

az alól a kérdés alól, hogy mi lesz vele. Tudja, tehát szabad.

Nem akarnám szétfilozofálni, ami itt már képekben jelen van, és sokkal egyszerűbb, úgy mond „szemi” párbeszédbe kerülhetünk vele, csupán azért tartottam ezt fontosnak elmondani, hogy magam is tudjam, amit látok: ahová a képek vezetnek, onnan érkeznek. És ezen az úton már semmi más nincs, csak A teremtés mozdulata. Ez a mozdulat szabad, s a teremtésben született teremtményt sorsára bízza.

Kérem, fogadják szeretettel Pataki Ferenc és fia, Pataki Dávid munkáit, akit csupán azért nem említettem külön, mert a kiállítás egységes, és megmondom őszintén, nincs is szívem különválasztani őket.

Podmaniczky Szilárd

Elhangzott szeptember 6-án az ifjúsági házban Pataki Ferenc festőművész Sorsokat írok című kiállításán.

Velencei életműdíjak

A film születésének 100. évfordulóján rendezett 52. Velencei Filmszemlén a zsűri bő kézzel adta az életműdíjakat: egyszerre nyolc Arany Oroszlánt ítéltek oda. – A filmszemle nagydíját kapta munkásságáért ebben az évben az amerikai Woody Allen és Martin Scorsese, valamint a francia

Alain Resnais rendező. Öt Arany Oroszlánt ítéltek oda az olasz filmművészet öt kiemelkedő személyiségének: Giuseppe de Santis rendezőnek, Goffredo Lombardo producernek, Enrico Morricone zeneszerzőnek, valamint Alberto Sordi és Monica Vitti színészeknek.

Egy jótanács...

Ha biztonságos és jövedelmező befektetést keres, kérjen befektetési tanácsot az MNB Csongrád Megyei Igazgatóságán.

Az MNB Csongrád Megyei Igazgatóságán a legtöbb forgalomban lévő Állampapírt megvásárolhatja. Akár 1 hónapra is biztonsággal és magas hozammal fektetheti be pénzt.

S hogy melyik befektetést válassza a számos, rendelkezésre álló lehetőség közül? Az MNB Csongrád Megyei Igazgatóságán, a **befektetési tanácsadás** segítségével könnyen kiválaszthatja az Ön igényeinek leginkább megfelelő értékpapírt.

Keressen fel az MNB Csongrád Megyei Igazgatóságát, hogy a legjobb befektetést választhassa.

Címünk: MNB Csongrád Megyei Igazgatóság, 6720 Szeged, Deák Ferenc u. 17.

● Ingyen kapott biztonság

● Milliós károkat okoz, ha szivárog a gáz Keresd a „vakanyát”, mert életet menthet!

Évente felszáz esetben okoz tragédiát a hibásan felszerelt propán bután gázpalack. A vidéki lakástüzek, gázrobbanások kilencven százalékát gázzzivárgás okozta. A rendőrség, a tűzoltóság vizsgálatai szerint elsősorban a magányosan élő idős emberek, a technikai dolgokban járatlanabb háztulajdonosok tekinthetők potenciálisan veszélyeztetettnek.

lőnféle forrásból, különféle minőséget árusítottak.

● **Ha jól értem: nincs egyértelműen biztonságos tömtés?**

– Természetesen van. Szerintünk a legbiztonságosabb a műanyag tömtőgyűrű, ezért úgy döntöttünk, hogy a cég több mint 2500 cseretelepén csak ezt árusítjuk! Ilyetve nem is árusítjuk: adjuk a fogyasztóknak.

● **Ingyen?**

– Igen. Amikor valaki a Prímagáznál cserél palackot, megkapja ezt a tömtést is.

Persze gondoltunk arra is, hogy a vevők feledékenyek, zsebre teszik, elveszthetik a tömtést, ezért kifejlesztet-

tünk egy olyan szelepszáró „vakanyát”, amiből könnyen kipattintható a tömtőgyűrű. A cseretelepen átvett palackon így kivétel nélkül rajta lesz ez a fontos alkatrész.

● **Rossz „szerelő” kezében könnyen megsérülhetnek a tömtések. Ez is balesetforrás lehet...**

– A műanyaggal ez kevésbé fordulhat elő, mint a papírral, vagy a bőrral. De kétszer felhasználni a műanyagot sem szabad. Ami pedig a szerelést illeti: ez csak szerszám dolga. Összeálltunk egy csomagot is, mert a fogyasztók egy részének megfelelő szerszáma sincs. Különösen indokolja ezt a lépést az, hogy a

nyomáscsökkentők egy része is kezd előregedni, cserére szorul. Két dolgot összekapcsoltunk; a most kínált csomagban lesz egy 27-es méretű villáskulcs, amellyel megfelelő erővel lehet meghúzni a kicserélt nyomáscsökkentő hollanderrét. És persze adunk egy tömlővel szerelt, korszerű, angol gyártmányú nyomáscsökkentőt is. Mindez 1590 forintba kerül majd, de a kiválasztott 40 cseretelepünkön az első ötven vevőnek 999 forintért adjuk, ha cserébe leadja a régi nyomáscsökkentőjét.

● **Ezeket felüjtják, újra forgalmazzák?**

– Erről szó sincs. A húszezer darab régi készüléket szétszedjük, megvizsgáljuk, mert szeretnénk képet kapni arról, milyen állapotban vannak az országban a jelenleg használt nyomáscsökkentők. A tapasztalatokat hasznosítjuk, hogy egyáltalán ne legyen bal eset. (x)